

Una indústria més competitiva en l'àmbit de l'energia

Escenari · Perspectives · Propostes

Introducció

Al *Fòrum Energia* hem volgut aprofundir en el coneixement de l'escenari actual en matèria de competitivitat i energia, especialment des de la perspectiva de **l'usuari industrial**, amb l'objectiu de disposar d'un reflex més fidel de l'impacte de la variable energètica d'aquest sector d'activitat.

Objectius

Tenir una perspectiva el més plural possible sobre la incidència del factor energètic en la competitivitat de les empreses

Identificar i conèixer les diferents estratègies que les empreses estan adoptant respecte el vector energètic

Fer propostes que serveixin al conjunt de la indústria per a la millora de la seva competitivitat

Mètode

Durant el segon semestre del 2015 es va realitzar una enquesta anònima dirigida a empreses industrials, de serveis o professionals de l'energia

La distribució es va fer del 16/07/2015 al 8/10/2015, període on es van aconseguir **100 respostes completes** a les preguntes plantejades.

Els resultats es distribueixen seguint els següents perfils:

- Empreses industrials (54%),
- Empreses de serveis (29%)
- Professionals, en nom dels seus clients industrials (17%)

Mètode

Per completar la visió quantitativa que ens proporcionava l'anàlisi dels resultats de l'enquesta, es va organitzar un FOCUS GROUP amb experts procedents d'empreses representatives per raó de la seva posició al mercat, la seva dimensió o pel sector al qual pertanyien. Estan representats:

Automoció

Paperer

Químic

Extractiu

Cimenter

Alimentari

Siderúrgic

Tèxtil

Farmacèutic

Metal·lúrgic

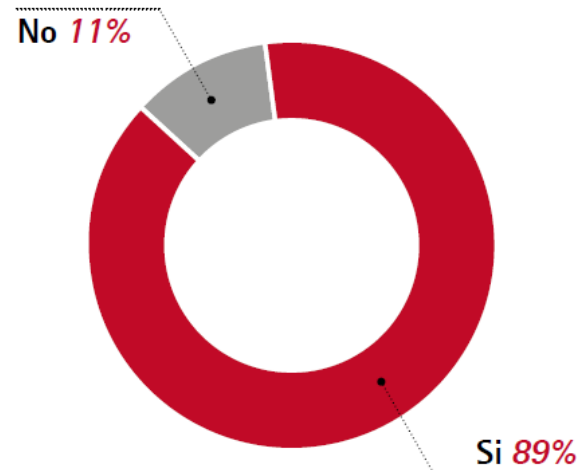
Les empreses saben el que costa l'energia i fan el possible per rebaixar el seu cost...

Un 89% de les empreses enquestades afirma conèixer i tenir avaluats els seus costos energètics, mentre que un 11% els desconeix.

Si ens fixem només en el sector industrial, el percentatge d'empreses que coneixen i avaluen els seus costos energètic augmenta fins el 93%.

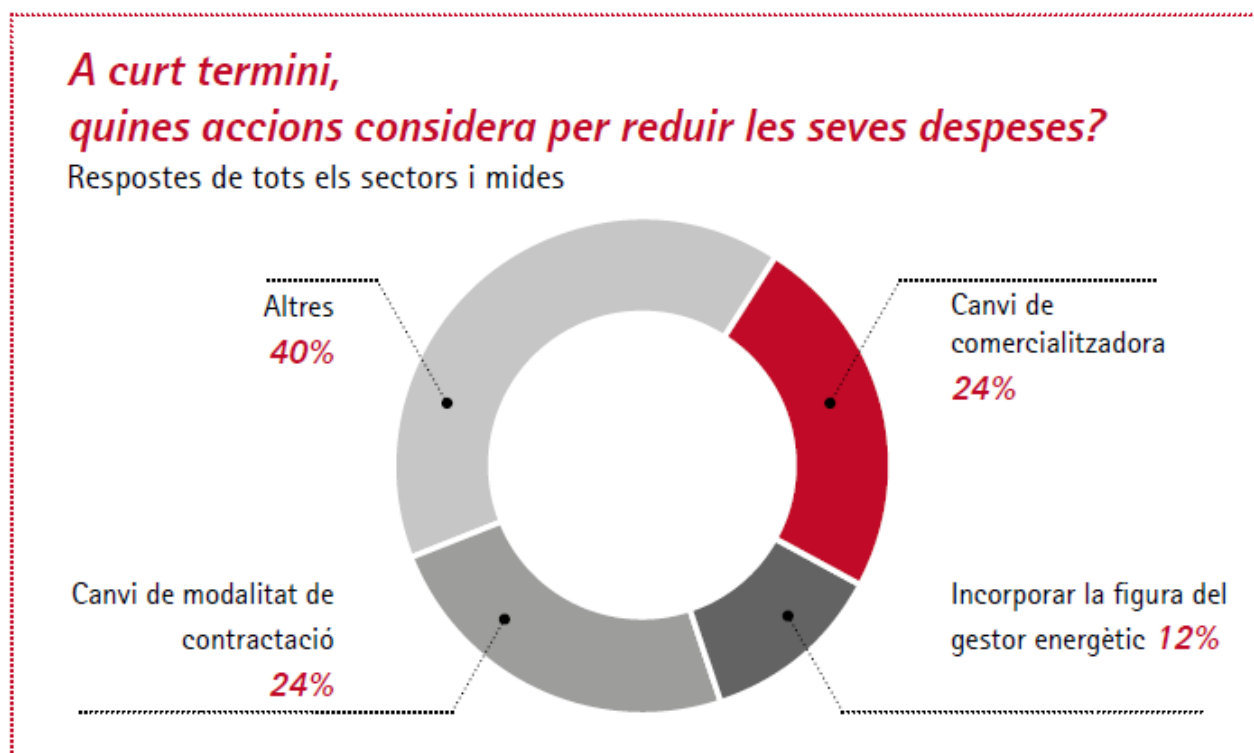
Té avaluades les seves despeses energètiques?

Respostes de tots els sectors i mides

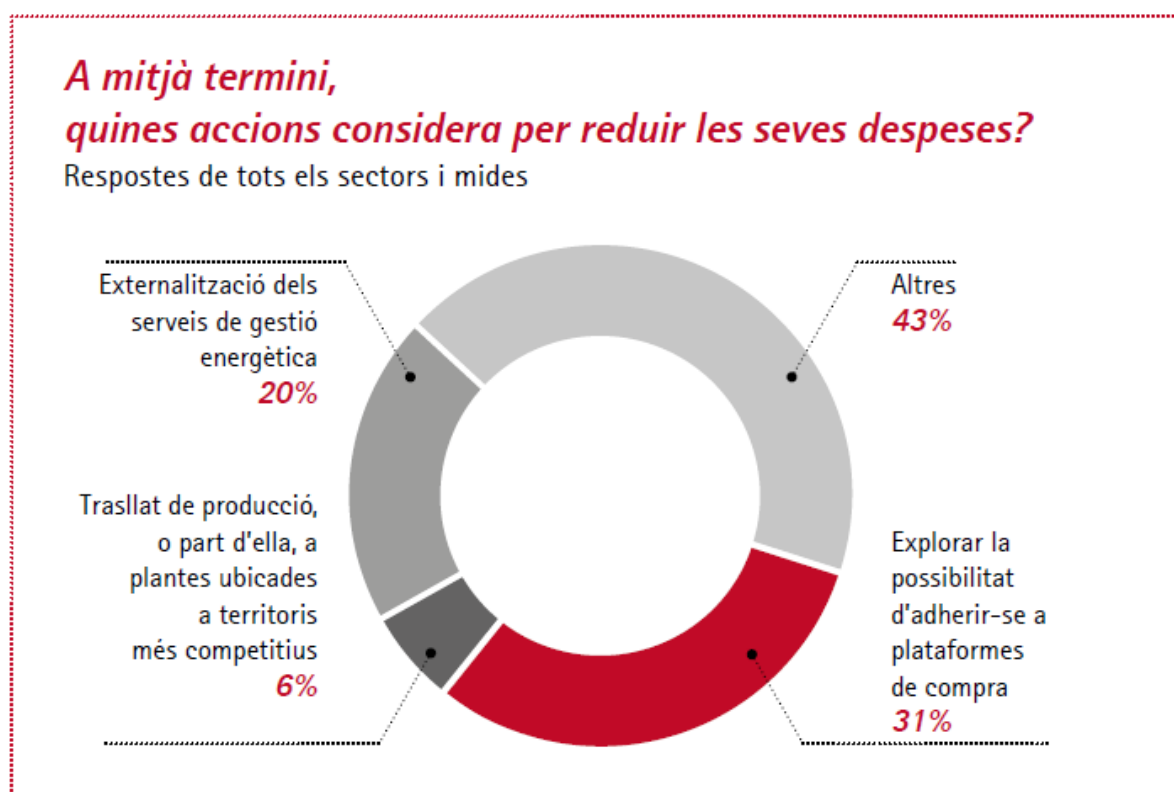
...I pensen fer quelcom al respecte...a curt termini

Al preguntar-nos sobre les diferents estratègies adoptades per les empreses per reduir la seva estructura de costos, les respostes eren diferents si es plantejaven a curt, a mig, o a llarg termini.

...I pensen fer quelcom al respecte...a mitjà termini

Al preguntar-nos sobre les diferents estratègies adoptades per les empreses per rebaixar la seva estructura de costos, les respostes eren diferents si es plantejaven a curt, a mig, o a llarg termini.

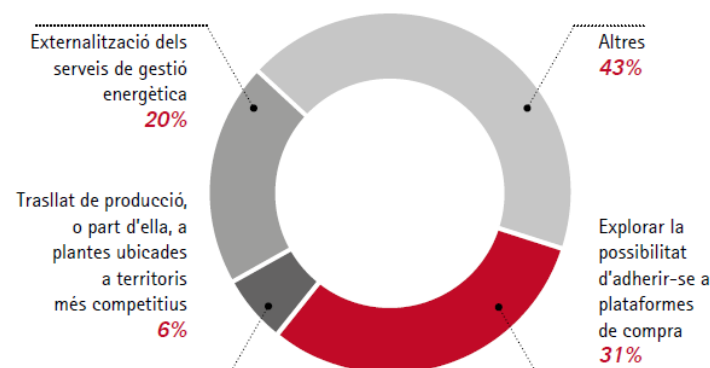

...Majoritàriament no esperen desplaçar la seva producció, o part d'ella, a territoris més competitius, tot i que mostren la seva preocupació pel futur.

“El problema no són tant les activitats que marxen, com les inversions que no som capaços d’atreure al nostre territori, per raó dels costos energètics.”

*A mitjà termini,
quines accions considera per reduir les seves despeses?*

Respostes de tots els sectors i mides

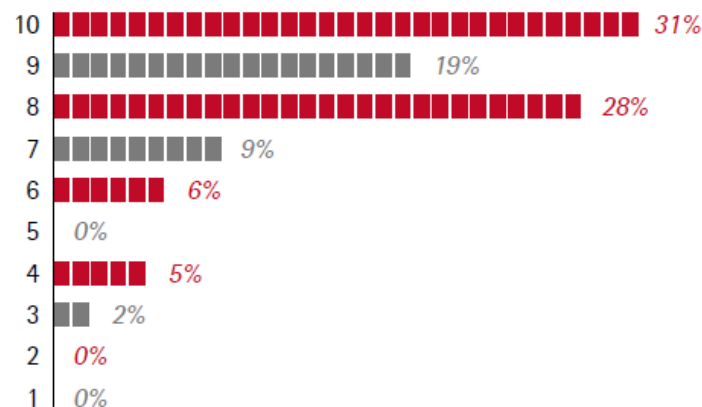
L'eficiència energètica és tradueix en competitivitat empresarial.

De l'estalvi energètic com a factor de despesa,...a l'eficiència energètica com a factor de competitivitat.

- El 71% de les empreses enquestades afirma que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat.
- Si ens centrem en el sector industrial, aquest percentatge augmenta fins el 78%

Considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

Respostes del Sector Industrial (Totes les mides)

Canvi de paradigma de la cultura energètica empresarial.

Segons els experts i empresaris consultats, la liberalització elèctrica i la pressió dels mercats ha canviat de forma radical la cultura energètica de l'empresa.

Aquest canvi s'ha donat fins el punt que el **71% de les empreses considera estratègica l'eficiència energètica**. Tot i que encara hi ha diferències entre les estratègies adoptades en funció de la seva mida i/o de la proporció que suposa en els seus costos la partida energètica.

Les empreses reconeixen tenir recorregut per millorar els consums energètics en els àmbits perifèrics de la producció.

Tot i així, coincideixen en afirmar que encara que esgotessin aquest recorregut d'eficiència, les **millores no serien suficients per compensar les sobre-despeses energètiques que té la indústria espanyola, respecte dels seus competidors internacionals**.

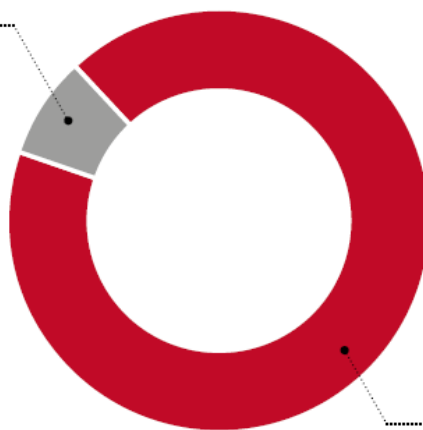
Gran empresa no és el mateix que gran consumidor d'energia

El 92% dels enquestats afirma tenir recorregut per la implantació de mesures orientades a la millora de l'eficiència energètica.

Creu que té recorregut per implementar noves mesures d'eficiència energètica?

Respostes de tots els sectors i mides

No 8%

Si 92%

El percentatge arriba al 100% en el cas de las gran i mitjanes empreses industrials.

Es pot invertir indefinidament en eficiència...

És conegut que les inversions en eficiència energètica són rendibles per definició, atenent a la maduresa de les tecnologies emprades per la seva consecució; el que serà variable és el termini de retorn.

La crisi ha estat determinant per canviar la percepció de l'eficiència energètica en l'empresa. La resposta ha estat unànime: quan la demanda no ha permès aconseguir els marges esperats, les indústries han revisat els seus costos, millorant l'eficiència en l'ús dels recursos. Per altra banda, el procés de liberalització del mercat, ha millorat el marge de maniobra de les empreses per ser adequar els seus costos.

Però aquesta revisió té un límit.

10 Propostes de Política Energètica.

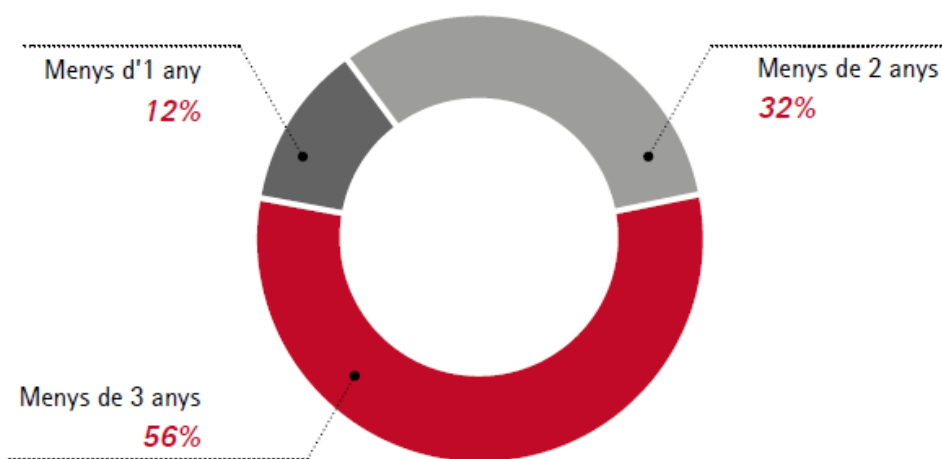
S'amplia el període de retorns de les inversions

Un dels inconvenients que els experts identificaven en plena crisi per avançar en l'eficiència energètica era la urgència per recuperar la inversió detectada entre les empreses amb recorregut per millorar de forma relativament fàcil la seva eficiència energètica.

En l'any 2015, amb un sistema creditici raonablement normalitzat, s'ha ampliat el termini contemplat.

Quin termini de recuperació de la inversió considera suficient per invertir avui en la millora de l'eficiència energètica de l'empresa?

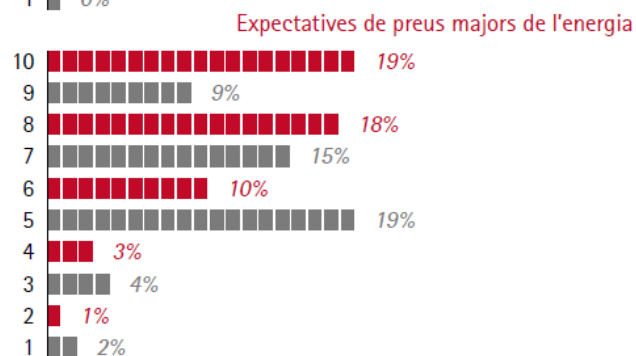
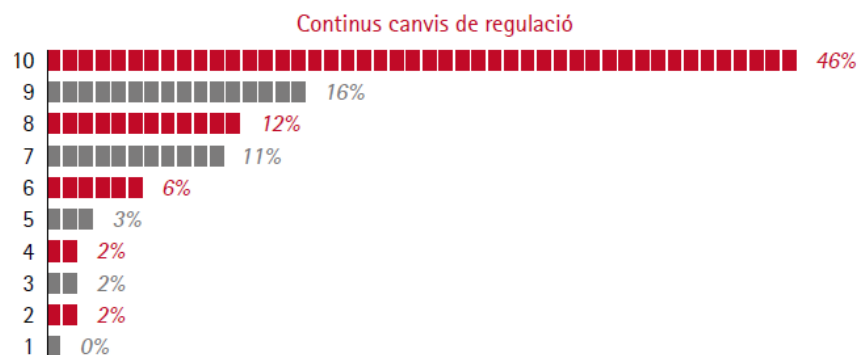
Respostes de tots els sectors i mides

Principals condicionants per a invertir

Quins elements d'incertesa creu que poden condicionar futures inversions en eficiència? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

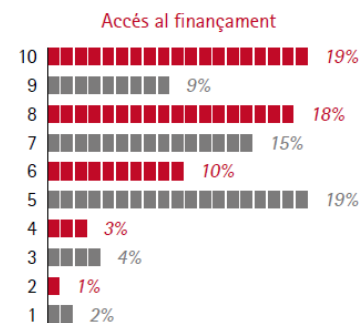
Respostes de tots els sectors i mides

La incertesa en el marc regulatori paralitza les inversions en matèria energètica.

Quins elements d'incertesa creu que poden condicionar futures inversions en eficiència? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

Respostes de tots els sectors i mides

Els principals condicionants per a invertir són...

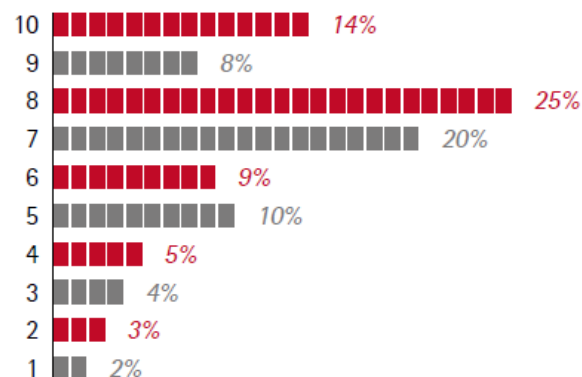
- Els **continus canvis en la regulació** és la principal font d'inseguretat per a la presa de decisions en matèria d'inversió energètica, amb un **74%** de les empreses enquestades.
- Les **expectatives de preus majors de l'energia** és un altre dels elements que juguen a favor, en aquest cas, de les inversions en eficiència, amb un **56%** dels que els consideren importants.
- **L'accés al finançament és l'últim dels esculls identificats** com a elements d'incertesa condicionants de la inversió, amb només un **19%** d'empreses que el consideren com un fre significatiu per a la decisió de futures inversions.

Relació entre Competitivitat, Energia i Innovació.

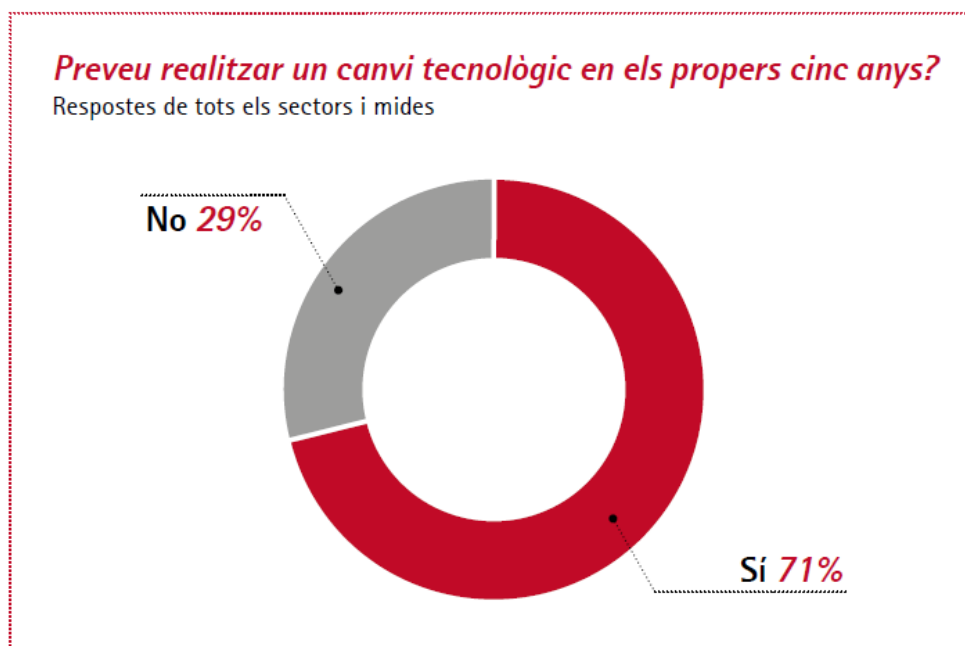
- La inversió en R+D+i relacionada amb el factor energètic s'identifica com a molt important per a la millora de la competitivitat.
- Un 67% dels enquestats li dona una prioritat entre el 7 i el 10, en una escala de l'1 al 10.
- A mesura que disminueix la mida de la indústria minora el percentatge d'empreses amb aquesta visió.

Quina importància per a la millora de la seva competitivitat li dona a la inversió en R+D+i (pròpia o incorporada a l'adquisició de nous equips), relacionada amb el factor energètic en la seva empresa? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-.

Respostes de tots els sectors i mides

Nou cicle d'inversions tecnològiques en matèria energètica si es donen les condicions adequades

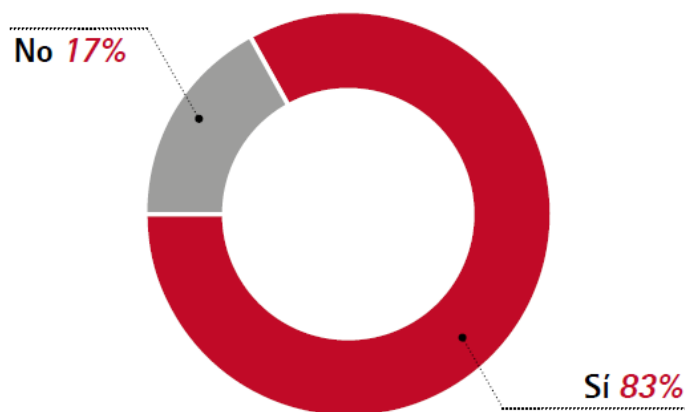

- El 71% de les empreses preveu realitzar un canvi tecnològic en els propers 5 anys.
- Aquest percentatge es redueix al 59% quan es refereix al sector industrial, i augmenta fins a un 76% quan es refereix al sector serveis.

Nou cicle d'inversions tecnològiques en matèria energètica si es donen les condicions adequades

*En cas afirmatiu, el canvi millorarà la seva intensitat energètica
(Energia consumida per unitat de producte / servei)?*

Respostes de tots els sectors i mides

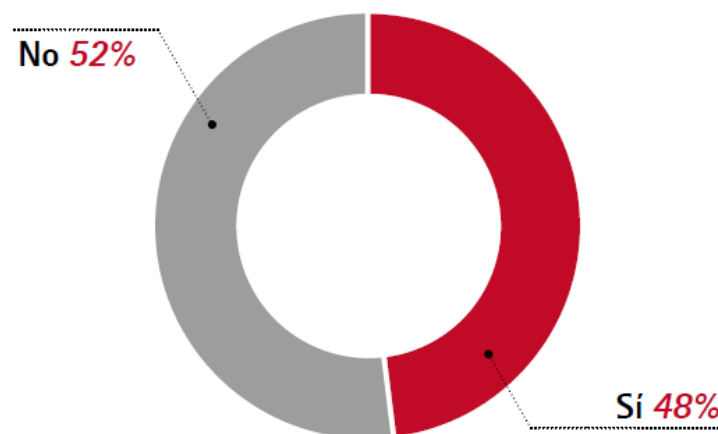
- Quan es pregunta si el canvi tecnològic previst estarà relacionat amb una millora de la intensitat energètica, entesa com l'Energia consumida per unitat de producte o servei, el **83%** dels enquestats admet aquesta correlació.

La indústria és majoritàriament elèctrica, tot i que es preveuen moviments cap a altres fonts d'energia

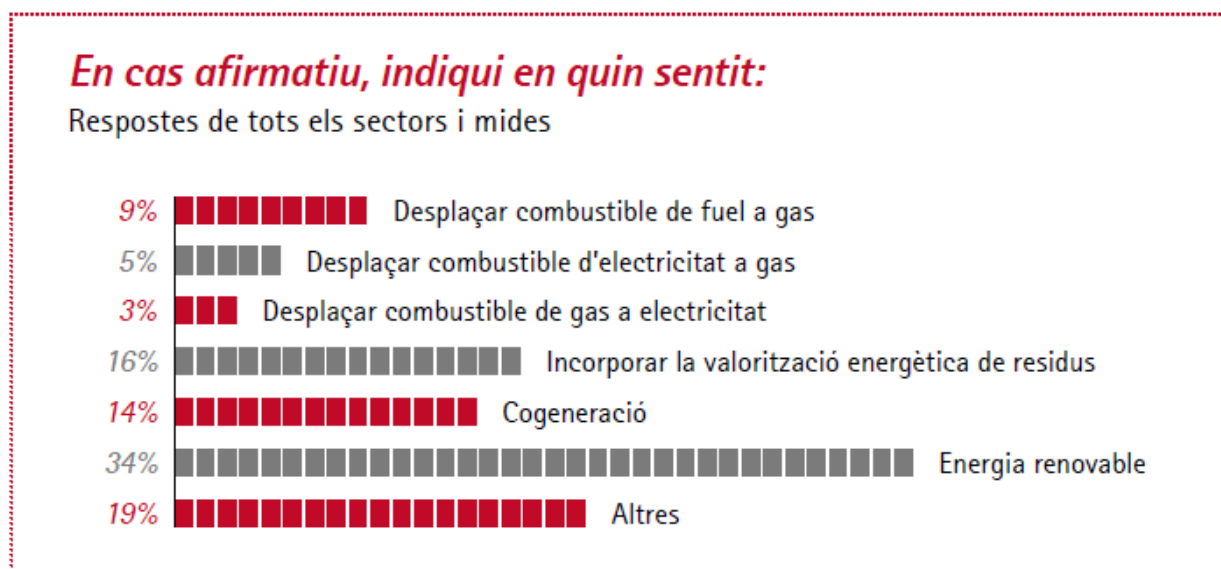
- Les principals fonts energètiques de la indústria són l'electricitat i, en menor mesura, el gas natural, deixant en posicions molt marginals el GLP (Gas Liquefiet de Petróleo), el carbó, el fuel o els residus, la biomassa o d'altres energies alternatives.
- Tot i això, un **48% dels enquestats té previst fer algun canvi en la seva estructura d'abastament**, destacant amb un 34% l'aposta per les energies renovables, un 14% la cogeneració i un 16% la valorització energètica de residus.

Té previst realitzar cap canvi en la seva estructura d'abastament?

Respostes de tots els sectors i mides

La indústria és majoritàriament elèctrica, tot i que es preveuen moviments cap a altres fonts d'energia

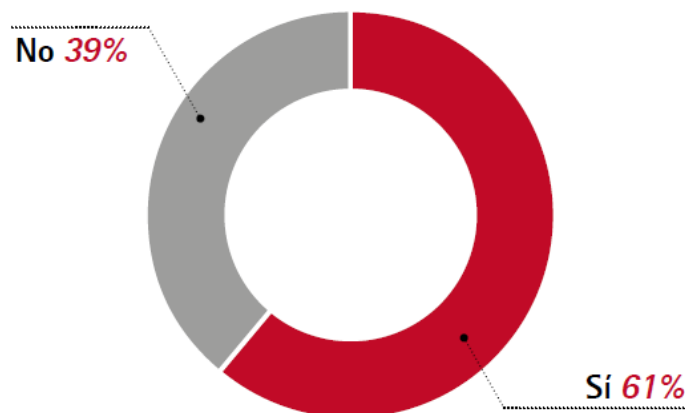

El carboni com a factor estratègic per a les empreses

- El **59%** considera que, des de la perspectiva energètica, es tracta d'un factor significatiu per a la seva empresa.
- D'entre ells, el **61%** considera que és determinant per a les seves decisions estratègiques a mig termini.

L'Economia Baixa en Carboni és actualment un factor determinant per a les seves decisions estratègiques a mitjà termini?

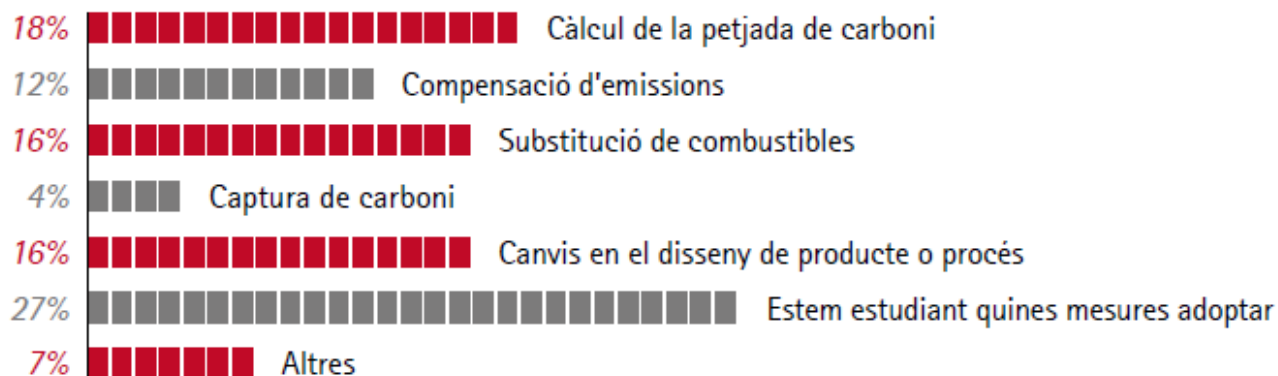
Respostes de tots els sectors i mides

El carboni com a factor estratègic per a les empreses

En el cas que consideri que l'Economia Baixa en Carboni és un factor determinant en les seves decisions, quines estratègies es planteja?

Respostes de tots els sectors i mides

El carboni com a factor estratègic per a les empreses

- Destaca la prioritització que un gran nombre d'empreses està atorgant a la reducció de les seves emissions de CO2.
- Les grans empreses industrials són les que demostren major implicació per abordar aquest repte, condicionades, en part, pels marcs legals existents.
- Per a la resta de mides i sectors, encara no existeix una resposta homogènia al repte de l'Economia Baixa en Carboni.
- S'identifica com a prioritària l'harmonització internacional de la regulació en aquest àmbit per evitar distorsions en la competència internacional.

Principals resultats de l'enquesta

- **Amb caràcter general, l'empresa té avaluats els seus costos energètics. El 89% els té perfectament quantificats i té estratègies previstes a curt i mig termini per reduir-los. L'11% de les empreses, majoritàriament del sector serveis, encara no els analitza de forma separada”.**
- **L'eficiència energètica es considera estratègica per part del 71% de les empreses. Essent més rellevant pel 78% de les empreses del sector industrial.**
- **En un 92%, les empreses consideren que té recorregut per millorar la seva eficiència energètica.**
- **La senda de recuperació econòmica ha ampliat d'1 a 3 anys el període de retorn de la inversió esperat per les empreses, per invertir en eficiència energètica. Només el 12% afirma no invertiria en eficiència si no recupera la inversió en un exercici.**
- **Entre els elements d'incertesa que condicionen futures inversions en aquest camp, destaca la inestabilitat regulatòria (un 74% considera que és important), molt per sobre de l'accés al finançament que queda relegat a un tercer lloc. Les expectatives de millors preus de l'Energia, és un 56% motiu d'inquietud per la presa de decisions.**

Principals resultats de l'enquesta

- Un alt percentatge de les empreses (67%) opinen que la inversió en R+D+i relacionades amb el factor energètic serà important per millorar la seva competitivitat. Es detecta un gran interès en la Innovació energètica com a estratègia per optimitzar la producció.
- El 71% de les empreses enquestades preveu realitzar un canvi tecnològic en els propers cinc anys, orientat a millorar la intensitat energètica de l'empresa, si es donen les condicions d'estabilitat normativa necessàries.
- La principal font energètica de la indústria és l'electricitat, seguida pel Gas Natural, sent marginals altres fonts com el GLP, Carbó, Fuel, Residus, o biomassa, entre d'altres. Tanmateix, un 48% dels enquestats té previst fer algun canvi en la seva estructura d'abastament, en front a un 52% que pensa romandre sense canvis.
- El 59% de les empreses considera que l'Economia Baixa en Carboni, des de la perspectiva energètica és un factor significatiu, d'aquest percentatge, un 61% és també determinant per a les seves decisions estratègiques a mig termini. Tanmateix, el 27% encara no ha pres una decisió en ferm sobre les mesures a adoptar.

PROPOSTES per a la millora de la posició competitiva de la indústria en termes energètics:

1. **Orientar la política energètica a la demanda industrial i no exclusivament al sector de producció de l'energia, amb l'objectiu de millorar la competitivitat industrial.**
2. **Garantir la seguretat jurídica, atorgant estabilitat i coherència a la presa de decisions en matèria de política energètica, evitant l'erraticitat.**
3. **Estimular els mercats de gas i electricitat. Priorització de les interconnexions internacionals elèctriques i de gas de la península amb la resta d'Europa, com a mecanisme imprescindible per a l'impuls de la competència en els mercats i una adequada convergència en preus.**

PROPOSTES per a la millora de la posició competitiva de la indústria en termes energètics:

4. **Avançar en el mercat únic energètic assegurant la transposició i compliment de les Directives pendents, evitant grans diferències amb d'altres països membres.**
5. **Innovació normativa reconeixent els esforços del consumidor industrial en termes d'eficiència energètica i perfil de consum.**
6. **Revisió de la fiscalitat actual sobre l'energia, evitant la doble imposició i eliminant les càrregues fiscals que hagin coberta els fins per les quals es van crear. Estimular la política d'incentius fiscals en front a la política de subvencions.**

PROPOSTES per a la millora de la posició competitiva de la indústria en termes energètics:

7. Revisar amb realisme el paper de l'energia nuclear i del gas de esquist en el mix energètic.
8. Integració de la política energètica i ambiental, amb la finalitat d'evitar contradiccions i aconseguir que la generació i el consum siguin compatibles amb els objectius mediambientals.
9. Replantejament i ajustament de la funció de la cogeneració a la realitat industrial i a la seva funció d'aportar a l'eficiència del procés industrial, distingint-la clarament de les energies incloses en el règim especial.
10. Disseny de la tarifa sense costos derivats de l'adopció de les polítiques energètiques que haurien de desplaçar-se als Pressupostos Generals del Estat.

